

OŠ ANTONA GLOBOČNIKA
CESTA NA KREMENCO 2
6230 POSTOJNA

BUDIZEM
Seminarska naloga

Šolsko leto: 2007/08
Predmet: Državlјanska vzgoja in etika

Postojna, 24. november. 2007

KAZALO

1. UVOD	3
2. ZGODOVINA IN NASTANEK VERE	4
2.1 NASTANEK VERE	4
2.2 ZGODOVINA VERE	4
3. BOG	4
4. KJE JE VERA RAZŠIRJENA	5
5. SVETE KNJIGE	5
6. SVETIŠČA	5
7. PRAZNOVANJA, OBREDI	5
8. ZANIMIVOSTI	6
9. UPORABLJENA LITERATURA	6

1. UVOD

V svoji seminarski nalogi vam bom opisal budizem-monoteistično vero, ki obstaja že več kot 2000 let. Najprej boste izvedeli

-O nastanku:

Nastala je z rojstvom Sidharte Gautame, ki jo je ustanovil 2000 let pr.n.št.

-O zgodovini vere:

Budizem je v 3. stoletju postal državna vera. Budizem ločimo na dve glavni veji: hinajana in mahajana budizem.

-O bogu Sidharti Gautami:

kje se je rodil, kako je živel in kako je postal Buda.

-Kje je vera razširjena:

-O njenih obredih,svetiščih:

Imajo stavbe imenovane stupe, v njih hranijo Budove posmrtno ostanke ali predpise njegovih nauk.

-O svetih knjigah:

Imajo posebno zbirko spisov, ki se imenuje tiptaka(tri košare), ki je bila napisana 1. stoletja pr.n.št.

-O njenih posebnostih:

V posebnostih sem napisal nekaj pojmov, ki jih morate poznati za razumevanje Budizma.

.Večino seminarja sem naredil z pomočjo interneta in nekaj knjig. Pisanje mi je bilo še posebej zabavno, ker mi je brskanje za gradivo zanimivo. Z njim nisem imel velikih težav.

Slika 1: Kip Bude Tian Tan

2. ZGODOVINA IN NASTANEK VERE

2.1 NASTANEK VERE

Začetnik budizma je princ Siddhartha Gautama, poznejši Buda, ki se je najverjetneje rodil v aprilu ali maju nekje okoli leta 558 pr. n. št. (po nekem drugem izročilu pa okoli leta 567 pr. n. št.), in sicer v Kapilavastuju, ki danes leži v južnem Nepal. Oče je bil kralj Šuddhodana, materi pa je bilo ime Maja. Prebujenje naj bi Siddhartha doživel okoli leta 523 (ali 532) pr.n.št, umrl pa je star okoli osemdeset let (približno leta 478 ali 487 pr. n. št.). Ko se je razglasil za Prebujenega, je njegovo življenje pridobilo mitološke interpretacije.

2.2 ZGODOVINA VERE

Budizem je v 3. stoletju pr. n. št. postal državna religija, vendar je iz Indije do 7. stoletja našega štetja skoraj povsem izginil, saj ga je izpodrinil hinduizem. Nato se je v različnih oblikah razširil po Aziji. Tako ločimo med dvema glavnima vejama: *hinajana* in *mahajana* budizem. *Mahajana* se nadaljnje deli na *Čan oz. Zen* budizem, budizem *Čiste dežele* (Pureland) in *Vadžrayana* budizem. V zadnjem obdobju se je začel širiti še v Evropo in Ameriko, čeravno v nobeni od tamkajšnjih držav ni postal vplivnejša veroizpoved. V Ameriki je bil sicer budizem pred kratkim označen kot najhitreje rastoča vera

3. BOG

Bog je bil princ Sidharta Gautama, ki se je rodil leta 533 pr.n.št. v mestu Kapilavistu v Indiji. Živel je v palači njegovih staršev. Pri 29. pa je srečal 4 ljudi, ki so mu korenito spremenila življenje: starca, bolnika, mrtvega in meniha, ki je beračil za hrano. Tako je spoznal starost, bolečino, smrt in revščino ter se ob tem spraševal o smislu bivanja. Odločil se je, da bo od zdaj naprej menih, ki bo beračil in meditiral. Najprej je živel pri Asketih. Potem je preučil biblije hinduizma, a mu to ni prineslo odgovorov na svoja vprašanja. Sklenil je, da jih bo našel sam v sebi. Legenda pripoveduje, da je bil razsvetljen pod nekim figovcem, ko se je poglobljaj vase, takrat naj bi doživel razsvetljenje in postal Buda.

4. KJE JE VERA RAZŠIRJENA?

V SLOVENIJI:

V okviru društev so aktivne naslednje skupine:

- Šambala budistična skupina Ljubljana, del mednarodne organizacije Shambhala International. Ta skupina ima trenutno edinega slovenskega budističnega učitelja.
- Yeshe Khorlo skupina (Njingma veja tibetanskega budizma).
- Phova skupina (osredotočena na prakso phove, pod vodstvom Ayang Rinpočaja).
- Društvo theravadskih budistov, Bhavana.
- Slovensko budistično društvo Madyamika, Srednja pot.

PO SVETU:

Budizem je razširjen predvsem v Aziji in jugozahodni Evropi pa tudi drugje.

5. SVETE KNJIGE

Budove nauke so zapisali šele po njegovi smrti. V začetku so jih širili z ustnim izročilom. Ena od pomembnih zbirk spisov se imenuje Tipitaka (tri košare). Je najpopolnejši palijski kanon, ki se je ohranil do danes. Obsega Budove izreke, njihove razlage in pravila za menihe. Napisana je bila v 1.st. pr.n.št. v Šrilanki.

6. SVETIŠČA

V vseh budističnih krajih imajo templje, vendar za bogoslužje niso nujno potrebni. Nekatere budistične svete stavbe se imenujejo *pagode*. Pogosto so zgrajene kot posebno oblikovan stolp, še posebej na Japonskem in na Kitajskem. Poleg templjev in pagod so tudi zgradbe imenovane *stupe*. To je zaprta, gomilasta stavba, ki naj bi vsebovala Budove posmrtno ostanke ali predpise njegovih nauk. Pogosto so zvonasto oblikovane, obiskovalci se poklonijo Budi s hojo okoli stavbe.

7. PRAZNOVANJA, OBREDI

Vesak je praznovanje Budovega rojstva in v deželah teravadskega budizma tudi njegovega razsvetljenja in smrti. Budovi kipi so okrašeni in na Kitajskem jih umivajo z dišečo vodo. Darove odnesejo v samostane, tam lahko prirejajo tudi ognjemete. Vasa- (umik v meditacijo) je v deževni dobi. V Budovih časih takrat ni bilo mogoče potovati, zato je menihom ukazal, naj ostanejo na enem kraju, se tam učijo in meditirajo. Med tem praznikom skušajo tudi navadni ljudje najti čas za učenje in meditacijo. Na koncu umika v meditacijo darujejo menihom nova oblačila. S praznovanjem se spominjajo tudi Budove prve pridige. V Šrilanki imajo praznik posvečenega zoba. Po cestah nosijo enega Budovih zob.

8. ZANIMIVOSTI

Za razumevanje budističnega nauka je treba poznati še sledeče verske postavke:

- Karma
zakon karme (vzroka in učinka) deluje v moralnih in telesnih razsežnostih človekovega življenja; človek je tako vpet v ponavljajoči se krog dobrih in zlih dejanj. Karmo med drugim poznata še brahmanizem in džainizem.
- Reinkarnacija
ponovno utelešenje (reinkarnacija) vplivajo dejanje (dobra ali slaba) iz prejšnjega življenja. Zdajšnje življenje je določeno z s prejšnjim življenjem. Vseeno pa ni duše, ki bi se reinkarnirala, temveč gre le za kontinuiteto zavesti.
- Osvoboditev od karme
Karme in pogojenega obstoja (samsare) se je močno osvoboditi z vpogledom v resnično naravo stvari.
- Meditacija
večina budistov meni, da je meditacija bistvena za doseg nirvane. Med meditacijo se z raziskovanjem svojega bistva doseže razumevanje Budovega nauka. Meditacija pogosto vključuje osredotočenje na misel o minljivosti in spreminjanju. Mnogo budistov misli, da je lahko skoraj vsaka stvar primerna za osredotočanje pri meditaciji, in pravijo, da je treba vsakodnevne opravke delati skrbno. To pomeni, da se morajo ljudje osredotočiti na sedanji trenutek in ne smejo dovoliti, da bi jih zmedle druge moteče misli. Budistični samostani imajo sobo za meditacijo, ki je na voljo tudi obiskovalcem.
- Lotos
Simbol budizma je lotosov cvet, ki raste iz blatnega dna ribnikov. Pravijo, naj si ljudje prizadevajo postati čimbolj podobni lotosu. Blato predstavlja človekovo življenje, čistost cveta pa predstavlja razsvetljenje.

9. ZAKLJUČEK

V temu seminarju sem izvedel zelo veliko, kajti pred pisanjem te naloge nisem o Budizmu skoraj nič vedel niti to kdo ga je ustanovil. Zdaj pa vem veliko več in teh informacij ne bom pozabil. Pisanje mi je bilo v užitek in zelo sem se zabaval pri iskanju podatkov.

9. UPORABLJENA LITERATURA

- <http://sl.wikipedia.org/wiki/Budizem>.(28.11.2007)
- http://www.sathyasai-drustvo.si/studijski_krozek/budizem.html.(28.11.2007)
- BORUT PETROVIČ JESENKOVEC, SLAVICA JESENKOVEC PETROVIČ. Verstva Sveta. Tržič: učila, 2001.